

Balūwa ninɔ Pɔlɔ ukpikilya ndi Baefeso Likpɔmuka la mambwa

Pɔlɔ nɔ ukpikilya ndi bakilisito ba Efeso balūwa yi nimɔ. Akpika ndi kani a ka bɔlɔkɔ ka Luma. Gɔdɔ wa Efeso a ndi wanza kugbe luga ka bagɔdɔ basi ba Luma niɔ ba ka Azia. Batɔ budingi luga kabɔ kɔ bɛyɔ bagyaga ndi bumbula. Bapikilya ndi kunzi kabɔ ninɔ bamakaga na Ligiliki bɛ Alitemisi ndabɔ yanza. Batɔ ba Luma bamakaga ibɔ kunzi yi ninɔ bɛ Diana. Alitemisi yi ninɔ a sanamɔ muko yi. Bindaga ndi kabibiso ka ndabɔ yi niyɔ. Batɔ basi kɔ bɛyɔ babinikyana sanamɔ yi niyɔ kiki asi Bayuda aka ibɔ na Bakilisito.

Niyɔ Pɔlɔ igoku ndi ka Efeso ka ligundɔ kaki ya yiba, ɔpá ndi Bayuda ba kɔ mɔtɔɔ ka lisyɛ la mungu kabɔ. Kumbuso yi, igoku ndi kye kakwananigɔ ndi kolipya kɔ bɛyɔ, luki limoti, ɔbikyɔ ndi bɛ indatɔ bata kaunda. Niyɔ aga bata ka nganga ya yisaa, agya byanga bisaa ni anɔbikyaga bambanzɔ Mongoni Manza aka (Wanda Ligubo 19-20). Pɔlɔ atɔmbɔlaga ndi likpɔmuka li nili ka balūwa yi nimɔ: Kunzi atimibisisa ndi nilɔ a ndi la kisuma, nilɔ omosa ndi ka iziyɔ kaki. Akaiɔbikyɔ bɛ bamɔmɔla ndɛkɛ makpɔmuka masi ma kugɔ wa lisyɛ na nimɔ ma litɔmbɔ kye Yeso-Kilisito iki ngama kugɔ yi. Omotiloku bɛ Bakilisito bokwononi kaukanana, na kaiko abɛ bomika-muko, kɛgɔ binza kabikyɔ

be matu yi nimu a Muyuda, ikani nino ku kegu yi. Mumuyoniso kabu a mukaka aka, iyi ni Abili. Kwa wa gu wa, bakilisito bokwononi kalamba pa imoti kye Abili kundungulyogonitoga.

Polo atumbulagatu ndi goni beyo muluku okwononi mino kaiko na mukaki, beyo bomiki bokwononi mino kaiko na babukuta kabu, na beyo bosunzu bokwononi mino kaiko na bamombukwana-dabu. Abikya ndi goni be bakilisito bokwononi mino kaiko luki limoti na Kilisito.

Yigbanaga ya kitabu yi niyi:

Yuuso 1:1-2

Kilisito atidukulya ndi babunga na Limbengi-

Lotu 1:3-3:21

Tikini na obili wambiya pa imoti na Kilisito

4:1-6:20

Yuuso ya mulibo 6:21-24

Yuuso

¹ Imi Polo, Kunzi emakaga ndi ka sipananiso kaki, kaika atutumbwa ka Yeso-Kilisito. Nakamukpikilyo ibunu batu ko Kunzi nibo mabailya Yeso-Kilisito ku ka Efeso*. ² Kunzi Obosu na Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito bamudukilyi babunga, bamupa maziyo.

Kunzi atidukilyaga babunga pisi ka Kilisito

³ Kunzi, Abaki Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito avi ibiba! Atidukilyoni babunga pisi ka

* **1:1** 1:1 Mosiso mandeli magogo kegu no lino la Efeso. Ka masye mi nimo Polo agya ndi ka Efeso, Wanda ka Ligubo 18:19-21; 19:1-40.

matikana na Kilisito, atipá bapere ba Limbengi-Lotu kaki kotukyoku kugu wa lisyε. ⁴ Pisi ka Kilisito, Kunzi atipunogoni ndi kaika batu kaki kambwa kagya obili. Agya ndi beyo, kye tiki botu ni takegu na ida kambwa kaki. Ko bulya sipananiso kaki, ⁵ osisilya ndi kambwa aka be tika ndeke bomikaki pisi ka Yeso-Kilisito. Abailya ndi beyo, kabyenene na sipananiso kaki. ⁶ Tabibisini neki Kunzi ka iziyo kaki niyo atipá ndi pisi ko Mikaki mupaka.

⁷ Pisi ka bangu ka Kilisito, Kunzi atikulogoni ndi, atipilya bunye kusu. Kwa wa go wa, atiwoniloni ndi budingi ba iziyo kaki, ⁸ atitumiso noyu, atipá yimibo yasi na akili wasi. ⁹ Atimibisa ndi dikidi kaki, kabyenene na yigya yanza kaki, nilo osisilya ndi kambwa aka be otulyasa ndeke pisi ka Kilisito. ¹⁰ Tamanaga yi niyo, Kunzi otulyasa ndeke ko ngbingo yi nino abisa ndi: kamumula masi nimo a kugu wa lisyε na kusili wa moni kaiko kusili wa bungama ka Kilisito aka yikaka.

¹¹ Kuso wa matikana kusu na Kilisito, tinsononi na nilo atiwanyaga ndi. A beyo, Kunzi atipunogoni ndi kambwa aka, kabyenene na tamanaga kaki. Otulyosaga makpumuka masi mudongoni beyo osisilyogo mino na beyo apaga mino. ¹² Tobibisini neki budingi ko Kunzi, ibusu nibo ta ndi ba mambwa kobiso tamanaga kusu kuso ka Kilisito!

¹³ Ibunu goni, mabinikyononi ndi Kilisito ngbingo yi nino mukana ndi mino mongoni ma lungun, Mongoni Manza nimo amudulyoku ndi na muhukuso. Kwa wa, Kunzi amubisa ndi na

icfa kowonisila be ma kɔwa batɔ kaki. Icfɔ yi ni Limbengi-Lotu nilo awanyaga ndi. ¹⁴ Limbengi-Lotu li nilo ni mukalya ma mambwa ma lisimo nilo Kunzi ubisilya ndi batɔ kaki. Tinsana ndeke na mukalya mi nimo ngbingo yi nimo kulikanaga kusu itulyana ndeke mino. Tobibisini neki budingi ko Kunzi.

Pɔlo akaulumbya bakilisito

¹⁵ Nukononi beyo mabinikyana mino Mombukwono-dosu Yeso na beyo mapaga mino batɔ ko Kunzi basi. ¹⁶ Kinili, nabibisogo Kunzi masye masi ko bulya kunu. Nakamabusalagigu ka malumba kami. ¹⁷ Nakungaga Kunzi ka Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito, Baba wa ibiba, kamupa Limbengi kaki iba wikoni na yimibo na bungbanganya, na ku kwa ku mamibo mino binza. ¹⁸ Nakungaga ambe amuhukwi mambengi bungbanganya, kye mibi mutamanagi tino mo Kunzi amumakaga ndi mino. Miba goni ibiba yidingi na lingama kaki lasi nilo ubisilya ndi batɔ kaki, ¹⁹ miba ngu yidingi niyo Kunzi atiwonisilo ifusu bi nibo takabinikyana. Owonisila ndi ngu kaki yasi, ²⁰ ngbingo yi nimo apupisa ndi mino Kilisito luga ka bamanda, alikiso ka kumbanzikaniko kaki ku kugu wa lisyɛ. ²¹ Ku beyo, a ngama ka bangama basi, iki ka batɔ budingi-dingi basi ikani ka botutungyo basi, iki ka batɔ bo ngu ikani bamalaika basi. A ngama kugu wa masi nimo bakwanana katwa ka obili yi nimana ikani ka obili yi nimo akodoku. ²² Kunzi obisoni ndi makpumuka masi kusili wa magu ka Kilisito, abisa ndi Kilisito kugu wa

makp̄um̄uka masi, abiso b̄e iki m̄a ma kanisa.
 23 Kanisa ni nz̄ayi ka Kilisito. Kilisito a wakiko
 k̄us̄o yi na Kunzi a mutumo k̄us̄o ka Kilisito.

2

Kainisana na muhukuso pisi ka iziyo ko Kunzi

1 Ka b̄undeli, ma ndi bukwo ko bulya yigya
 yanye na b̄unye kunu. 2 Mip̄aga ndi ka yigya
 yanye ya ɔb̄ili yi nim̄a, managya mut̄uu ka
 ngama wo ngu yo ovivi. Ngama yi nin̄o a
 limbengi la b̄unye nil̄o akagya ligubo k̄us̄o ka
 bat̄u nībo bakabangagiḡu Kunzi. 3 Ka b̄undeli,
 ifusu nībo ta ndi ḡoni abe īb̄a. ɔb̄ili kusu
 abyeneneḡe ndi na m̄usasa ma nz̄ayi, anagya
 sipananis̄o si na nis̄o sa mambengi kusu. Kinili,
 ko bulya yigya kusu yanye niyo t̄ib̄ak̄uta noyu,
 takakwananiḡu ndi kanyika ngb̄ata ko Kunzi
 m̄aɔnḡoni abe bat̄u baḡo.

4 Luki limoti, kumbu ko Kunzi a yidingi. Ko
 bulyo ya sipananis̄o sidingi nis̄o atiwonisila ndi,
 5 ifusu nībo ta ndi bukwo ko bulya b̄unye
 kusu, atip̄a bata ɔb̄ili pa imoti na Kilisito. A
 pisi ka iziyo ko Kunzi yo minisana ndi mino
 na muhukuso. 6 K̄us̄o wa matikana kusu na
 Yeso-Kilisito, Kunzi atipupisa ndi pa imoti na
 īb̄a ka mb̄uku, atilikiso na īb̄a ka ɔb̄ili yi nin̄o
 k̄uḡu wa lisȳe. 7 Agya ndi b̄eyo kye atiwonisili
 ka byanga nībo akodoku iziyo kaki yidingi na
 yimbanga. Atiwonisila b̄unza kaki ka matikana
 kusu na Yeso-Kilisito. 8 A b̄eyo, iziyo ko Kunzi
 yo am̄up̄a muhukuso pisi ka baya. Muhukuso
 mi nim̄o kotukyokuḡu ku kunu, luki limoti, a

apere ko Kunzi. ⁹ Makinisanagu ndi na imu pisi ka yigya kunu. Kinili, mumbanzu gutugu bemoti aka kakwananigu mino kaiyipo ikubasu. ¹⁰ A beyo, ta ligubo ko Kunzi, atigya ndi ka matikana kusu na Yeso-Kilisito kye tiki kagya makpumu ka manzanza ka obili. Obungusyaga ndi makpumu mi nimo kambwa aka bekye tiki kagyo yi.

Kaiko luki limoti kuso ka Kilisito

¹¹ Bayuda bi nibo ba na bepukulu baya simuso, bimakaga be batu bi nibo bikusiso. Ibunu bi nibo makegu Bayuda bakibukuta, makegu na bepukulu bi nibo. Bamamakaga be makegu bakikusiso. Eee, tomononi beyo ma ndi mino kambwa, ¹² ma ndi byi na Kilisito, makakwananigu ndi kaiko luga ka bomikya Bezaleli. Makegu ndi ka bagume nino Kunzi ugyilya ndi kaunana na ibu. Makegu ndi na mutamanagi na makegu no Kunzi ka obili. ¹³ Luki limoti, mbiya wanu ka matikana na Yeso-Kilisito, ibunu nibo ma ndi byi no Kunzi, ma kuwa bikpudu no Kunzi pisi ka bangu ka Kilisito. ¹⁴ A beyo, iyi no atipa maziyo. Iyi no agya ndi be Bayuda na batu nibo bakegu Bayuda biki luki limoti. Pisi kapá nzuyi kaki, mulili nimo ugbanana ndi, agyaga ndi be biki bomuyoniso luga kabu, kegu bata. ¹⁵ Atamba ndi mutuu ka Bayuda, bopisi bi na yigyo yi. Ugya ibu basi kaiko batu bumoti, biita bambiya, ka matikana na iyi. Kuwa wa go wa, obisa ndi maziyo luga kabu. ¹⁶ Pisi ka kukwaku kaki ka musalaba, Kilisito umumula ndi basi kaiko nzuyi yimoti, atamba

ndi simuyoniso, uhukwilya pisi kamatikana no Kunzi. ¹⁷ Kilisito odoku ndi kapága Mongoni Manza ma maziyo kunu ka niᓃ ma ndi byi no Kunzi, na ka niᓃ ba ndi buwobi na iyi. ¹⁸ A beyo, pisi ka Kilisito ibusu basi, iki Bayuda ikani batu niᓃ bakegu Bayuda, takwanana kasilyo Baba ko ngungu ya Limbengi-Lotu li nilo.

¹⁹ Kinili, ibunu batu niᓃ makegu Bayuda, makegu bata bobiko ikani batu niᓃ botukyoku ndi byi. Luki limoti, ma kawa batu botu, batu ba Ndaᓃ ko Kunzi. ²⁰ Ma kawa goni ibunu bakipika ka ndaᓃ niyo batatumbwa na bogyalandu bakpo ndi mubumbe mi. Yeso-Kilisito mombukwana-daki yi ni litalu nilo osulyaga mubumbe mi. ²¹ Pisi ka matikana kusu na Kilisito, ndaᓃ yi niyo a yakamaga bingbufu, na a kawa kaidukulogo kaiko yotu kuso ka Mombukwono-dosu. ²² Ibunu goni ma bakipiko pa imoti na batu bago basi kaiko ka ndaᓃ niyo Kunzi ikago mino pisi ka Limbengi kaki.

3

Polo akantumbulyaga batu niᓃ bakegu Bayuda bodikidi ka Kilisito

¹ Kinili, imi Polo na ka boloko kye na mugyaligubo ka Yeso-Kilisito ko bulya kunu bi niᓃ makegu Bayuda. ² A beyo, mukanatu ndi beyo Kunzi epa ndi mino ligubo pisi ka banza kaki ko bulya kunu. ³ Eukwoni ndi yimibo, kemibisa bodikidi kaki beyo namukpikilyi bi mino ka bukufu yo. ⁴ Makatangulaga mobiso kami, makwanana kotombisyo beyo nibaga mino

dikidi ka Kilisito. ⁵ Kunzi kumibisagu ndi batu bandeli. Luki limoti, mbiya wanu uwonisiloni batu kaki botu: batatumbwa na bogyalandu, pisi ka Limbengi kaki. ⁶ Dikidi yi niyi: pisi ka Mongoni Manza, bakwanana kaupá batu nibo bakegu Bayuda na Bayuda pa imoti, mukalya nimo Kunzi asuma ndi ko bulya livananza kaki. Ba mababa ma nzuyi yimoti, bakainisono goni ibu na agume nino Kunzi awanyaga ndi pisi ka Yeso-Kilisito.

⁷ Kunzi ebisoni ndi mugya-ligubo wa Mongoni Manza mi nimo, pisi ka aperse nino epá ndi kabyenene no ngu kaki. ⁸ Nakegu po luki luga ka batu basi ko Kunzi. Luki limoti, bepá ndi iziyo yi niyo kaubikyaga batu nibo bakegu Bayuda lingama ka Kilisito nilo kegu na mulibo. ⁹ Nakwanana kauwonisilo batu basi bingbanganya beyo Kunzi o mino kotulyoso dikidi yi niyo. Iyi no agya ndi makpumuka masi, asuma ndi dikidi yi niyo katukya ka bandeli. ¹⁰ Kinili, mbiya wanu, pisi ka Kanisa, bangama basi na botutungyo ba obili wa kugu wa lisyé bakwanana kuwa kaiba yimibo ko Kunzi. Kunzi owonisilaga yimibo yi niyo ko bopisi dididi. ¹¹ Niyo yasi akabyenene na tamanaga ya benze na benze ko Kunzi, niyo otulyosa ndi pisi ka Yeso-Kilisito Mombukwono-dosu. ¹² Kuso wa matikana kusu na Yeso-Kilisito na pisi ka baya kusu ku kaki, takwanana kodoku kambwa ko Kunzi limbengi bidéé. ¹³ Kinili, nakamukunga ambe makogwonitogu bupo ka yigyogyiso yi niyo nakaigyogyiso ko bulya kunu. Yigyogyiso yi niyo akamupá ibiba ya linganu.

Budingi ba sipananiso ka Kilisito

¹⁴ Kinili, nakobuna moli kambwa ko Kunzi Baba, ¹⁵ nino apaga obili ka bevananza bayasi kugu wa lisyē na kunu kusili wa moni. ¹⁶ Nakakunga Kunzi nino a na ibiba yidingi na lingama lasi ambe amupi bupupu pisi ka Limbengi kaki iba miki no ngu ka mambengi kunu. ¹⁷ Kilisito iki ka mambengi kunu pisi ka baya. Wikoni no lyo ka sipananiso, migwinonogo bingbufu kuso yi. ¹⁸ Kwa wa, makwanana kotombisyo pa imoti na livananza lasi ko Kunzi be Kilisito atipaga kugbe. ¹⁹ Iyo, makwanana banu kotombisyo sipananiso si niso gutugu beyo okitogi nimo yimibo yasi yo, iba miki kwa na obili wasi ko Kunzi, Kunzi ika mutumo kuso kunu.

²⁰ Kunzi a no ngu kagya yakpu kakitaga niyo takungaga na niyo tatamanaga, agyaga ligubo kuso kusu pisi ko ngu yi niyo. ²¹ Ibiba ku kaki, ka kanisa na pisi ka Yeso-Kilisito, ka bongbinga basi na ka benze na benze! A asi beyo aka yo.

4

Kaiko luki limoti kuso ka Kilisito

¹ Imi nino na ka boloko kye nagugubyogo Mombukwono-dosu, na neki kamubikya ambe ibunu bi nibo Kunzi amamakaga, wikoni na yigya niyo okwononi na molikoni mi nimo. ² Wikoni masye masi bakisiso, botombiii na limbengi linda, manokibyono luga kunu ka sipananiso. ³ Gyoni yapu kobuulyo yimoti niyo Limbengi-Lotu akamupa pisi ka maziyo nimo akamumula pa imoti. ⁴ Nzayi a yimoti,

Limbengi-Lotu a limoti goni. Kunzi amumakaga ka mutamanagi mumoti goni. ⁵ Mombukwondosu a bemoti, baya yimoti, ibatiso yimoti, ⁶ Kunzi a bemoti, Abaki batu basi, a kugu ka basi, agyaga ligubo pisi ka basi na a kuso ka basi.

⁷ Luki limoti, Kunzi apa ndi mutu yikakayikaka iziyo, Kilisito apa iyi apee. ⁸ Kinili ikpikaga be:

«Ngingo yi nino adaka ndi mino kugu, aga ndi na batu ba boloko, apa bambanzu bapee.»

⁹ «Adaka ndi kugu.» Isi yi se kuwa ni iki? Isi yi ni kambwa kadaka, Kilisito olya mbei ndi kusili kuge, kuru ka litombu. ¹⁰ Nino osyoku ndi, iyi goni no adaka ndi kugu kuge kakitaga lise kye itulyani ka bapa bayasi. ¹¹ Iyi no apa ndi bambanzu bapee dididi: apa ndi batu bago kaiko batutumbwa, bago bogyalandu, bago babibikya bo Mongoni Manza, bago bata bapasitele na bowonisilo. ¹² Agya ndi beyo, kye batu ko Kunzi biki bukwanana kotulyoso ligubo kaki, ko bulya lipipiko la kanisa, nzei ka Kilisito. ¹³ Kuwa wa go wa, ibusu basi tika kuwa luki limoti ka baya kusu, tamiba basi Miko Kunzi. Tiita batu bungata ka baya, tiko na yigya yanza mudongoni abe Kilisito. ¹⁴ Kuwa wa, takigyu bata abe bomiki kaamama bigbagbagba abe ingbolo niyo mbumbo oyungaga ka limbengi lo libo. Takigyu bata kogwogwo ka mutuu ka batu gbali nibo bubobogo bengeri na kaubumya pisi ka bokoli kabu. ¹⁵ Luki limoti, pisi kabikyaga

lingunū ka sipananiso, topingo ka makpamuka masi na kadwe ku kwa ku tiita mino abe Kilisito ninɔ a mu ma kanisa. ¹⁶ Pisi ku kaki, mababa masi ma nzuyi a pa yimoti na ka yimoti. Na nzuyi yasi a yakizukyonogo binza ko ngu ya moziko. Kawa wa, ngbingo yi ninɔ libaba limotilimoti o mino kagya ligubo beyo okwononi mino, nzuyi yasi akangata na kaipiko ka sipananiso.

ɔbili wambiya kusɔ ka Kilisito

¹⁷ Kinili nakaitatanaga na ibunu ko lino ka Mombukwono-dosu be: ɔbili kunu kikonitogu bata abe batu niɔ bakamibigu Kunzi. Tamanaga kabu ikaga asi ya payaya aka. ¹⁸ Yimibo kabu opiyoni biti bipi, bakegu na ɔbili ninɔ Kunzi apaga. A beyo, bakibigu luki gutugu limoti aka kye ba na mu mapu. ¹⁹ Bakegu gutugu no mikyo suni aka. Biponi asi ka yigya yanye aka na banagya makpamuka manyenye masi ni bakegu na kubangaku.

²⁰ Luki limoti, bakamuwonisilagu ndi ibunu beyo ko bulya ka Kilisito! ²¹ Mukanatu ndi mongoni ka Yeso binza, bamuwonisilo lingunū nilo a kusɔ kaki. ²² Yeki a beyo, makwanana neki kaasanana na yigya kunu yandeli, mopupa ka ɔbili kunu wandeli ninɔ apaga musasa ma kuboboku nimɔ atikaga mumbanzu kaputikana. ²³ Okwononi kaiko batu bambiya ka mambengi na tamanaga kunu, ²⁴ mogulya ka ɔbili wambiya ninɔ Kunzi agya ndi ka likingyosi kaki. ɔbili yi ninɔ a wongbingbili na a na butu ba lingunū.

²⁵ Kinili, okwononi kaasanana na bongɔ! Mumbanzu wasi abikyagi mamaki likpamuka la

lingunũ, kye ifusu basi ta mababa ma nzuyi yimoti aka. ²⁶ Kika ni mongbutini, makogwonitogũ ka bunye. Okwononi ngbuta kunu osyi kambwa moni kogwo. ²⁷ Makasilyonitogũ mumuyoniso ngbingo gutugũ iki yi aka kamundungulyaga. ²⁸ Nino ibaga ndi, asi kubaku, luki limoti idukufi bigubu kagya ligubo na maboku kaki. Kwa wa go wa, ika na obili wanza. Akwanana goni kaiko no luki kausingyo nolu batũ ba yangya. ²⁹ Munzina manye gutugũ mumoti aka kopuponitogũ ka noku kunu. Bikyogoni nimo aka mo manza, nimo akwanana kaika na izangiya kaupiko batũ bago na nimo akwanana kapá iziyo ka batũ nibo biko kamumukana. ³⁰ Makalyisisonitogũ Limbengi-Lotu kumbu. Limbengi li nilo a ida niyo Kunzi amubisa ndi kowonisila be ma batũ kaki kadwe ka lisyẽ nilo amukulaga ndeke mino ka bunye. ³¹ Wosoni tamanaga yasi ka mumuyoniso: gboko, ngbuta, pamikanaga na mosikoni. Wosoni bunye basi! ³² Luki limoti, wikoni banza, butumo na sipananiso luga kunu. Pilyononi mudongoni beyo Kunzi amupilya ndi mino pisi ka Kilisito.

5

Kaiko ka bungbanganya

¹ Ma bomiki nibo Kunzi upaga, byeni neki yigya kaki. ² Wikoni na sipananiso luga kunu mudongoni beyo Kilisito atipa ndi mino. Apá ndi obili kaki ko bulya kusu abe aperse nino wa su yanza kambwa ko Kunzi.

³ Ma ka livananza ko Kunzi, kinili yigya yasi ya bɔdanda, ya mɔsugɔ, gutugɔ ya mɔsasa ma mukumbo aka kinisononitɔgɔ luga kunu.

⁴ Kɛgɔ gɔni bɪnza kopupisogo mɔnzina ma gbalɪ, mo suni ikani manyɛ, kyɛ kɛgɔ na izangiya. Luki limoti, mɔnzina kunu iki nimɔ mumigisyo Kunzi ibiba aka. ⁵ Wiboni bɪnza ambɛ: adanda wasi, mutɔ wa mɔsugɔ na ninɔ wa mɔsasa ma mukumbo (mɔsasa ma mukumbo a mɔdɔngɔni abɛ kaubibiso bokunzi), nibɔ basi bakinisonigɔ ndɛke ka Bɔngama ka Kilisito na ko Kunzi.

⁶ Mɔmbanzɔ kamubonitɔgɔ na mɔnzina ma payaya, kyɛ inguo ya mɔnzina mi nimɔ, alikyaga ngbɔta ko Kunzi ka batɔ nibɔ bakabangagigɔ.

⁷ Kinili, makusyonitɔgɔ inguo ya batɔ bi nibɔ ka mɔdɔngɔ. ⁸ Mikaga ndi kambwa ko biti, luki limoti, mbiya wanɔ, pisi ka matikana kunu na Mombukwono-dosu, ma kɔwa ka bɔngbanganya. Wikoni na yigya abɛ batɔ ba bɔngbanganya.

⁹ A bɛyɔ, masɔɔ ma bɔngbanganya ni bɔnza, bɔngbingbili na lingunɔ. ¹⁰ Gyoni yapɔ kotombisyo makpɔmɔka nimɔ abosogo Mombukwono-dosu. ¹¹ Makomotikononitɔgɔ ka makpɔmɔka ma payaya nimɔ bagyaga ko biti. Luki limoti, pupisoni ka bɔngbanganya. ¹² A bɛyɔ, makpɔmɔka mi nimɔ batɔ bi nibɔ bagyaga ko dikidi, apɔgatɔ suni kopupiso yi. ¹³ Wina sɛ, ngbingo yi ninɔ bopupisaga mino dikidi, likpɔmɔka li ipupisaga kɔwa ka bɔngbanganya.

¹⁴ A bɛyɔ, masi nimɔ ipupisaga ka pa yangba, iitaga kɔwa bɔngbanganya. Kinili babikyaɔa bɛ: «Ɔwɛ mɔna wa ka tɔtɔ aaa, zuzuko!

Pupoku ka obili ka bamanda,
Kilisito anze kugu kaku.»

¹⁵ Wiminyonito neki na yigya kunu. Makikonitogu abe bongingi, luki limoti, wikoni abe batu ba yimibo. ¹⁶ Wakiko no ngbingo kagya luki, ngbingo yi nino kuukogonitogu, kye masye mi nimana, a manye. ¹⁷ Makikonitogu neki bongingi, luki limoti, gyoni yaru kaiba nilo Mombukwono-dosu akapa.

¹⁸ Makodomwonitogu vinya, kye aputaga mu ka mumbanzu, luki limoti, wikoni butumo na Limbengi-Lotu. ¹⁹ Tumisonogoni mambengi na mambu, mambu mubibiso na mambu nimo akotukyoku ka mambengi. Mumbimbimbyoni, mabibiso Mombukwono-dosu ka mambengi kunu masi. ²⁰ Mumigisilyoni Kunzi Baba ibiba masye masi na ka makrumuka masi, ko lino ka Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito.

Mutu ko bulya ka boko na bambunya

²¹ Bongononi mabobo ko bulya kabangaku ka Kilisito nikwo a kuso kunu.

²² Ifunu boko aaa, hubongoni bombunyonu mudongoni beyo mabangaga mino Mombukwono-dosu. ²³ A beyo, muluku ni mu ka mukaki, mudongoni beyo Kilisito o mino mu ma kanisa. Kilisito ni Muhukuso wa kanisa, na kanisa a nzuyi kaki. ²⁴ Boko bakwanana neki kabanga bambunya ka makrumuka masi, mudongoni beyo kanisa abangaga mino Kilisito.

²⁵ Ifunu baluku aaa, huponi boko kunu mudongoni beyo Kilisito apa ndi mino kanisa. Apa ndi obili kaki ko bulyo yi. ²⁶ Agya ndi beyo, kobubiso kanisa bitu ko bulya ko Kunzi,

ongumasa pisi ko libo* na münzina. ²⁷ Abailya ndi be kanisa inisoni kambwa kaki na ibiba, ni kegu na idfa ikani ibo yagogo gutugu imoti aka. Luki limoti, iki bitu ni kegu wa baminya mino. ²⁸ Baluku bakwanana neki kaupa boko kabu mufongoni begyo bapago mino nzuyi kabu bamombukwana-dabu bi. Nino apaga mukaki, ipaga iyi mombukwana-daki yi. ²⁹ A beyo, kegu na mumbanzu gutugu bemoti aka nino omuyoni nzuyi kaki bikpe. Luki limoti, olyolisogo, anobuulyo mufongoni beyo Kilisito agyaga mino na kanisa. ³⁰ A beyo, ta mababa ma nzuyi kaki. ³¹ Mufongoni beyo ikpikaga mino be: «Kinili, muluku asaga ndeke abaki na amaki bakpakpana na mukaki, ibu basi baba biita kawa nzuyi yimoti.» ³² A yaruru kugbe kotombisyo dikidi yi niyi, luki limoti, imi nakamubikya ambe a likrumuka li nilo akanda Kilisito na Kanisa. ³³ Luki limoti, a goni ko bulya kunu: muluku wasi akwanana kapa mukaki beyo ipago mino mombukwana-daki yi, muko abanga mbunyaki.

6

Mutu ko bulya ka bomiki na babukuta kabu

¹ Ibunu bomiki, hubongoni babukuta kunu mufongoni beyo Mombukwono-dosu apaga mino. Mokwononi kagya beyo. ² Mutu ma mambwa nimo Kunzi apa ndi mino agume

* **5:26** 5:26 pisi ko libo: Akanzina ko bulya ibatiso (wanda goni Tito 3:5). **5:31** 5:31 Wanda ka Mupanganagi 2:24.

nima: «Mubanga abaku na amaku, ³ kye wiki binza, wika goni na obili munda.»

⁴ Se kuwa ibunu bababa, makutulisonitogu bomikunu mambengi. Luki limoti, ukwisoni, manutiwa na manuwonisilo mutuu ka Mombukwono-dosu.

Mutuu ko bulya ka bosunzu na bamombukwana-dabu

⁵ Ibunu bosunzu aaa, hubongoni bamombukwana-donu bi nibana kunu ka litombu, manubibiso na limbengi limoti, mufongoni abe makiko bi kagugubyo Kilisito.

⁶ Makugugubyonitogu asi ko ngbingo yi nino aka no bo mino kamunda kye minisoni banza. Luki limoti, tulyosoni sipananiso ko Kunzi na mambengi kunu masi mufongoni abe bosunzu ka Kilisito. ⁷ Gyoni ligubo kunu la busunzu na limbengi lanza mufongoni abe makiko kagyilya Mombukwono-dosu. Makogyonitogu abe makiko kagyilya mumbanzu. ⁸ Wiboni ambe mumbanzu kiko musunzu ikani mukulikanaga, Mombukwono-dosu akalya ndeke mutu yikakayikaka kabyenene na banza nibo ika kani ogyoni ndi.

⁹ Ibunu bamombukwana-dabu, ugyilyoni bosunzu kunu begayo. Wosoni kaunyakilya binyaka-nyaka. Wiboni ambe ibunu na bosunzu kunu ma na Muwonisilo bemoti kugu wa lisyu. Iyi uminaga batu basi mufongoni aka.

Макрѹтка ма лѹнга ка Мукѹлѹсѹто

¹⁰ Ka mulibo, kisoni ngu kunu pisi ka matikana na Mombukwono-dosu ko ngu kaki yidingi. ¹¹ Voni makpamuka ma lunga masi nimo Kunzi akamupa, iba mumuyoniso kamundungilyogonitogu na bokoli kaki. ¹² A beyo, takegu kabumana na batu ba obili yi nima. Luki limoti, takabumana na botutungyo ba kugu wa lisyε, bangama, batu bo ngu na bamombukwana obili yi nima wo biti mu. ¹³ Kinili, voni mbiya wanu makpamuka ko Kunzi masi ma lunga! Kwa wa go wa, ngbingo yi nino lisyε lanyε odoku ndeke mino, makwanana kaisulyo kambwa ka mumuyoniso. Ka mulibo ma lunga, makwanana kaiko bakisulyo.

¹⁴ Yeki a beyo, wikoni bakitulya: mikandila lingunu bingbubu abε mukaba, mimokisyo bungbingbili abε kutuko kwa ngweyi nikwo obuulyogo mbanzi. ¹⁵ Wimokisyoni kekele yibikyaga Mongoni Manza ma maziyo abε bekpaku. ¹⁶ Baya kunu iki bongbinga basi abε kopi niyo makwanana na iyu kolimogo fuku ba bomongwo basi ka Mumuyoniso. ¹⁷ Vonito goni muhukuso abε ikpakpasu sa ngweyi na Likpamuka ko Kunzi abε dukpa niyo Limbengi-Lotu atipa. ¹⁸ Nimo masi, mukungogoni Kunzi bongbinga basi ka mobi ma malamba masi madongoni beyo Limbengi-Lotu iko mino kamuwonisilo. Wikoni bongbinga basi bakitulya, hulumilyoni batu ko Kunzi basi. ¹⁹ Ikungilyonito goni, iba ngbingo yi nino nanzinaga banu mino, Kunzi ewanyi beyo nakwanana mino kabikya. Kwa wa go wa, nakikigu kazakafaga

kaibisikoso dikidi ya Mongoni Manza. ²⁰ Gutugu beyo no mino ka boloko bene, na imi mabibikya wa Mongoni Manza mi nimo aka mo. Ikungulyoni neki iba nakikonito na kubangaku, luki limoti, iba nabikyagi beyo okwononi mino.

Yuuso ya mulibo

²¹ Nakapa ambe wibonito goni ibunu likramuka kami na ligubo nilo nakagya. Momosu mupaka na mugya-ligubo ka Mombukwono-dosu beyo ka Tikiko amupagatu banu mongoni masi. ²² Namutikilyi ambe amupagi mongoni kusu, amutumisa goni mambengi.

²³ Kunzi Baba na Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito budukilyi bomomосу basi maziyo, bupa sipananiso na baya! ²⁴ Iziyo ko Kunzi iki pa imoti na batu basi nibo bapaga Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito na sipananiso niso kegu na mulibo.

AGUMÉ WAMBIYA

Lika: AGUMÉ WAMBIYA (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lika

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Dec 2022 from source
files dated 29 Jan 2022
f796df90-b7da-5393-9b93-c756eba4e5d6